

ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

سخنرانی

رنج اجتناب‌پذیر در پایان زندگی

مامک طهماسبی^{*۱}

چکیده

رنج اجتناب‌پذیر در پایان زندگی، به درد و عذابی غیرضروری اشاره دارد که افراد مبتلا به بیماری‌های لاعلاج تجربه می‌کنند و می‌توان آن را از طریق روش‌های مؤثر مراقبت تسکینی کاهش داد. این مسأله برای بهبود کیفیت زندگی بیماران و خانواده‌هایشان در این دوران، سخت اهمیت دارد. شناخت از مراقبت جامع و کل‌نگر که نیازهای جسمی، عاطفی، معنوی و اجتماعی را دربرمی‌گیرد، به بهبود مراقبت‌های پایان زندگی برای کاهش رنج و احترام به خودمختاری بیمار، منجر شده است. بسیاری از مطالعات نشان می‌دهند، بیماران اغلب درد و رنج جسمی و عاطفی غیرضروری را در نزدیکی مرگ تجربه می‌کنند که نشان‌دهنده کاستی در ارائه خدمات بهداشتی است. بر اساس نتایج مطالعات، تعدادی چشمگیر از بیماران علی‌رغم مداخلات موجود، همچنان از درد مدیریت‌نشده شکایت دارند. مشکلات روانی، مانند اضطراب و افسردگی در میان بیماران لاعلاج شایع است که نیاز به مراقبت جامع و کل‌نگر، شامل حمایت از سلامت روان را برجسته می‌کند. از طرفی، نادیده‌گرفتن نیازهای معنوی و اجتماعی نیز می‌تواند به احساس انزوا و ناامیدی در بیماران منجر شود. چالش‌های پیرامون پیامدهای اخلاقی در روش‌های مدیریت درد در پایان زندگی، به‌ویژه درباره‌ی اصول سو‌درسانی و ضرررساندن، بحث‌برانگیز است. اصل اثر دوگانه، شامل اقداماتی که رنج را تسکین می‌دهند، حتی اگر به‌طور ناخواسته مرگ را تسریع کنند را توجیه می‌کند. این اصل، همچنان محل اختلاف ارائه‌دهندگان خدمات بهداشتی، بیماران و خانواده‌هاست. برنامه‌ریزی مراقبت‌های پیشرفته و احترام به خودمختاری بیمار نیز، معضلات اخلاقی پیچیده‌ای را درباره‌ی احترام به خواسته‌های افراد در این مرحله بحرانی از زندگی مطرح می‌کند. پرداختن به رنج اجتناب‌پذیر در پایان زندگی، از طریق رویکردی چندرشته‌ای که به ارزش‌ها و ترجیحات بیماران احترام می‌گذارد و درعین حال تلاش می‌کند تا ناراحتی غیرضروری را کاهش دهد، ضروری است. با پیشرفت تحقیقات بالینی، نظام‌های بهداشتی باید یافتن راهکارهایی را برای کاهش رنج اجتناب‌پذیر و افزایش کرامت بیماران در روزهای پایانی زندگی، در اولویت قرار دهند.

واژگان کلیدی: اخلاق، پایان زندگی، رنج اجتناب‌پذیر.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۲/۱۷

۱. دانشیار، متخصص طب تسکینی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: mamaktahma@yahoo.com

کنگره سالیانه
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress

Oral Presentation

Avoidable Suffering at the End of Life

Mamak Tahmasebi*¹

Published: 07 May 2025

1. Associate Professor, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

*Corresponding Author

Email: mamaktahma@yahoo.com

Abstract

Avoidable suffering at the end of life refers to the unnecessary pain and distress experienced by individuals with terminal illnesses—pain that can often be alleviated through effective palliative care practices. Addressing this issue is critical for improving the quality of life for both patients and their families during this challenging period. The recognition of holistic care, which considers physical, emotional, spiritual, and social needs, has fueled efforts to enhance end-of-life care to reduce suffering and uphold patients' autonomy. Numerous studies indicate that many terminally ill patients endure avoidable physical and emotional pain as they approach death, highlighting gaps in healthcare delivery. For instance, research from the National Center for Health Statistics reveals that a significant number of hospice patients report unmanaged pain despite the availability of effective interventions. Psychological distress, including anxiety and depression, is also prevalent among terminally ill patients, underscoring the need for comprehensive care that integrates mental health support. Furthermore, neglecting spiritual and social needs can leave patients feeling isolated and despairing, exacerbating their suffering. Ethical considerations in pain management at the end of life remain a subject of debate, particularly concerning the principles of beneficence and non-maleficence. The principle of double effect, which permits actions to relieve suffering even if they may unintentionally hasten death, continues to spark controversy among healthcare providers, patients, and families. Additionally, ethical dilemmas arise in advanced care planning, particularly in respecting patient autonomy while navigating complex end-of-life decisions. Addressing avoidable suffering at the end of life requires a multidisciplinary approach that honors patients' values and preferences while striving to minimize unnecessary distress. As research and clinical practices advance, healthcare systems must prioritize strategies to reduce avoidable suffering and ensure patients' dignity during their final days.

Keywords: Avoidable suffering, End-of-life care, Ethics.

